

דנ"פ 6785/17 - ס א נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

דנ"פ 6785/17

כבוד הנשיאה מ' נאור
ס א

לפני:
המבקש:

נ ג ד

מדינת ישראל

המשיבה:

בקשה לקיום דיון נוסף בהחלטתו של בית המשפט
העליון בבש"פ 5364/17 ובבש"פ 5529/17 שניתן ביום
17.8.2017 על ידי כבוד השופטים: ח' מלצר, נ' סולברג
ומ' מזוז
תגובת המשיבה לבקשה לקיום דיון נוסף
מיום 28.9.2017

עו"ד משה סרוגוביץ; עו"ד יגאל בלפור

בשם המבקש:

עו"ד עדי שגב

בשם המשיבה:

החלטה

לפניי בקשה להורות על קיומו של דיון נוסף בהחלטתו של בית משפט זה בבש"פ 5364/17 ובבש"פ 5529/17, שניתנה מפי השופט מ' מזוז ובהסכמת השופטים ח' מלצר ונ' סולברג. בהחלטה זו נקבע שבית המשפט אינו מוסמך להורות על מעצר בפיקוח אלקטרוני ללא פיקוח אנושי.

1. כנגד המבקש הוגש כתב אישום שייחס לו עבירות של חבלה בכוונה מחמירה, תקיפה בנסיבות מחמירות והחזקת סכין שלא כדין. עם הגשת כתב האישום ביקשה המשיבה שהמבקש יעצר עד תום ההליכים נגדו. לאחר מספר דיונים, ובהמלצת בית המשפט, הסכימו הצדדים שהמבקש יעצר בפיקוח אלקטרוני בפיקוחם של שלושה אנשים. כעבור כחודשיים המבקש ביקש להוסיף את אשתו כמפקחת נוספת, ובית המשפט נעתר לכך. בחלוף כשלושה חודשים נוספים המבקש ביקש שיתאפשר לו לצאת לעבודה או שתתבטל חובת הפיקוח האנושי כך שאשתו תוכל לצאת לעבוד. בית המשפט קבע שהמבקש יישאר במעצר בפיקוח אלקטרוני, אך ללא פיקוח אנושי.

2. על ההחלטה להותיר את המבקש במעצר בפיקוח אלקטרוני ללא פיקוח אנושי הגישו שני הצדדים עררים. המשיבה טענה שלבית המשפט לא הייתה סמכות להורות על מעצר בפיקוח אלקטרוני ללא פיקוח אנושי, ולחילופין שממילא נסיבות המקרה לא הצדיקו לנקוט בדרך זו. מנגד, המבקש טען שהיה מקום להורות על ביטול המעצר בפיקוח אלקטרוני. עוד בטרם הוחלט בעררים, הוגש כתב אישום כנגד המבקש שייחס לו עבירה של תקיפת בת זוג, ובעקבות זאת הורה בית המשפט המחוזי על מעצרו של המבקש מאחורי סורג ובריח. לכן, ההכרעה בעררים הפכה תיאורטית. עם זאת, ובשל ההיבט העקרוני של הסוגיה, ניתנה ההחלטה דנן.

3. הבסיס למחלוקת שהוכרעה בהחלטה מושא הבקשה לדיון נוסף הוא סעיף 22ד(2) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 שבו נקבע שבית המשפט ימנה ערב לקיום תנאי המעצר בפיקוח אלקטרוני:

תכנית הפיקוח 22ד. החליט בית המשפט על מעצר בפיקוח אלקטרוני - [...]

(2) יקבע בהחלטתו כי אדם שנמצא מתאים ונתן את הסכמתו לכך, יהיה ערב לקיום תנאי המעצר בפיקוח אלקטרוני כאמור בפסקה (1)(ג) ו-(ד), ואם נקבע חלון פיקוח לשם יציאה לעבודה או ללימודים של מפקח בגיר - יקבע בית המשפט ערב כאמור גם לעניין העמידה בתנאי חלון הפיקוח במקום העבודה או הלימודים.

הצדדים נחלקו בנוגע לשאלה האם ערב על פי סעיף זה נדרש להימצא בתחומי מקום הפיקוח. המשיבה טענה שפרשנות הסעיף הנכונה היא שערב חייב להיות מפקח שיימצא לצד העצור. מנגד, המבקש טען שאף שבמרבית המקרים אכן יש לקבוע מפקח אנושי לצד הפיקוח האלקטרוני, יש מקום להכיר בחריגים שבהם ניתן יהיה להסתפק בערב שיתחייב בכספו בלבד לקיום תנאי המעצר של העצור.

4. בית המשפט קיבל את עמדת המשיבה וקבע שפיקוח אנושי הוא חובה במקרים של מעצר בפיקוח אלקטרוני. מסקנתו של בית המשפט התבססה על בחינת לשון החוק, תכליתו וההיסטוריה החקיקתית. כמו כן, בית המשפט קבע

שגם אם היה קובע שבמקרים חריגים ניתן להסתפק במעצר בפיקוח אלקטרוני ללא פיקוח אנושי, לא היה זה המקרה הנכון לנקוט בדרך זו בשל חומרת המעשים המיוחסים למבקש.

על החלטה זו הוגשה הבקשה שבפניי.

טענות הצדדים

5. המבקש טען שההלכה שנקבעה בהחלטה מושא הבקשה לדיון נוסף היא קשה, חשובה ובעלת השפעה נרחבת. על רקע ניתוח לשון החוק, תכליתו, ההיסטוריה החקיקתית, פסיקות קודמות וכללי הפרשנות הנהוגים בדין הפלילי, טען המבקש שפרשנותו של בית המשפט שגויה ולא עקבית. לטענתו, לא היה מקום לקבוע הלכה כה גורפת השוללת את שיקול דעתו של בית המשפט, במיוחד כיוון שבתחום המעצרים יש חשיבות לקבלת החלטות פרטניות. נטען שאף שבמרבית המקרים יידרש פיקוח אנושי, יש לאפשר חריגים. מעבר לכך הוסיף המבקש כי אין זה סביר שתהיה חובה לקבוע שהפיקוח יחול בכל רגע משעות היממה.

6. המשיבה טענה מנגד שאין מקום לקיים דיון נוסף בהלכה שנקבעה משום שהיא מצומצמת בהשפעתה, שכן גם על פי המבקש רק במקרים חריגים יש לשקול פיקוח אלקטרוני ללא פיקוח אנושי. המשיבה הוסיפה שהפרשנות שנקבעה הולמת את לשון החוק, את ההיסטוריה החקיקתית שלו ואת תכליתו. עוד הוסיפה המשיבה שההחלטה עקבית עם הפסיקה עד כה ושהיא אינה סותרת הלכות קודמות.

דיון והכרעה

7. דין הבקשה להידחות. אכן, בהחלטה דנן נקבע כי "בית המשפט אינו מוסמך להורות על מעצר בפיקוח אלקטרוני ללא פיקוח אנושי" (פסקה 22). אולם, אין די בכך כדי להצדיק את קיומו של דיון נוסף, שהוא "הליך נדיר ויוצא דופן שבית משפט זה יידרש אליו רק כאשר בהלכה שנפסקה ישנם חידוש, קשיות או חשיבות משמעותיים במיוחד" (דנג"ץ 5019/13 בית הדין השרעי לערעורים בירושלים נ' פלונית, פסקה 7 (14.8.2013); סעיף 30(ב) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984). קביעתו של בית המשפט היא בעלת חשיבות, אך השפעתה מתוחמת למקרים חריגים, ובעניינים של אלו ניתן לשקול פתרונות חלופיים למעצר. כפי שצוין בהחלטה: "במקרים חריגים המאפשרים הקלה והעדר פיקוח אנושי, הרי שלגביהם ככלל יש לבחון חלופת מעצר, ולא מעצר בפיקוח אלקטרוני ללא מפקח אנושי" (פסקה 20).

8. אופייה התיאורטי של הבקשה הוא סיבה נוספת לדחייתה. ההחלטה דנן ניתנה לאחר שבית המשפט המחוזי הורה על מעצרו של המבקש מאחורי סורג ובריח, מה שגרם לכך שההחלטה מושא הבקשה "הפכה הלכה למעשה לתיאורטית" עוד במועד בו ניתנה (פסקה 23 להחלטה מושא הבקשה). יתרה מכך, בית המשפט קבע שגם לו היה סבור שבנסיבות חריגות ניתן להורות על מעצר בפיקוח אלקטרוני ללא פיקוח אנושי, לא היה מקום לכך במקרה דנן. לפיכך, אין לקיים דיון נוסף בהחלטה מושא הבקשה, שהרי "הליך הדיון הנוסף לא נועד למתן פתרון לשאלות תיאורטיות שהכרעה בהן לא תשפיע על זכויות בעלי הדין" (דנ"פ 1329/16 זדורוב נ' מדינת ישראל, פסקה 30 (5.7.2016) (להלן: עניין זדורוב)).

9. לבסוף, אין לקיים דיון נוסף גם בטענת המבקש שאין זה סביר שהפיקוח האנושי יהיה "חייב להיות רציף למשך כל שעות היממה" (פסקה 115 לבקשה לדיון נוסף מיום 3.9.2017). מאפייני הפיקוח לא נדונו במפורש בהחלטה מושא הבקשה, שבה הוכרעה השאלה האם בדין קבע בית המשפט המחוזי שניתן להורות על מעצרו של המבקש בפיקוח אלקטרוני וללא פיקוח אנושי כלל. לפיכך, גם בעניין היקף הפיקוח אין עילה לקיים דיון נוסף, שכן "הליך הדיון הנוסף נועד לדיון בקביעות מפורשות ומפורטות של בית המשפט, ולא לדיון בסוגיות משפטיות שלא לובנו בפסק הדין" (עניין זדורוב, בפסקה 31).

סוף דבר, הבקשה נדחית.

ניתנה היום, י"ב בתשרי התשע"ח (2.10.2017).

ה נ ש י א ה
